

קב"ץ

שיחות מהרא"ש

דבורים נוראים ונפלאים, מעוררים מעירים ומחזקים, אשר מתוך הנחל נובע
מקור חכמה נובעים, להחיות נפש כל חי ומשם יִשְׁקֹן הַעֲרֵיב, להתחזק
בעבודת הבורא בכל דרגה שיהיו נמצאים

בפי ששמענו וקבלנו מפה קדשו של
מרן מוהרא"ש זי"ע

בענין ארבעה ימים שלפני ספות

יצא לאור מוצאי יום הכפורים תשע"ו

על ידי תלמידי מתיבתא 'היכל הקדש' חסידי ברסלב

עיר הקדש ירושלים תוכב"א

ארבעה ימים בין יום פפור לסבות

ימים של התקרבות גדולה

מוהרא"ש ז"ל אמר, שמובא בכתבי האריז"ל (פרי עץ חיים שער חג הסכות פרק א'), שארבעה ימים שבין יום הכפורים לחג הסכות, הם ימים מעלים מאד, והם מכונים נגד ד' אותיות השם הוי"ה ברוך הוא, ובכל יום מאיר צרוף אחד מן ארבעת צרופים של השם הוי"ה ברוך הוא - ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, והם ימים של התקרבות גדולה של נשמות ישראל לאביהם שבשמים. והנה דברי האריז"ל אלו, עולין בקנה אחד עם דברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן סו), בשם הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, שמחרת יום הכפורים נקרא "שם ה'" "גאט'ס נאמען", כי בד' ימים אלו, ממחרת יום הכפורים עד חג הסכות, מאיר בתוכם "שם ה'", באור גדול ונורא מאד, והם ימים של שמחה מיחדת, שמכינים בהם לחג סכות הנקרא "זמן שמחתינו", ובפרט כשיש גם שבת בין ימים אלו, ששבת בעצמה כלה שמחה (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן יז), אזי השמחה כפולה ומכפלת, ואשרי מי שזוכה לשמוח בימים אלו באמת.

שיחות מוה"רא"ש

ראוי לעסק בצדקה וחסד בימים אלו

ואמר מוה"רא"ש ז"ל, שגם ראוי לעסק בצדקה וחסד בימים אלו, כי מבאר בכתבי האריז"ל (שם פרק ג), שבערב סכות, שמכון נגד השם הקדוש ב"ן, שהוא כנגד מדת המלכות, אז מצוה גדולה להרבות בצדקה, ולחלק קפת הצדקה לעניים, ומוכא זאת גם בספרי הפוסקים (שערי תשובה סימן תרכה סעיף א'), עיין שם. כי על ידי שנותנים צדקה בשפע גדול, מקימין את המלכות מנפילתה, ועושים מצדק צדקה, ואצל האריז"ל היה הכיס עם המעות פתוח, והיה אומר, שיקחו מה שירצו (ספר טעמי המצוות להאריז"ל פרשת ראה). וכן נהגו כמה וכמה צדיקים לפזר הרבה מעות לצדקה בערב סכות, ובפרט הרב הקדוש בעל ה'דברי חיים' מצאנז זי"ע, היתה דרכו לפזר גזמאות של כסף לצדקה בערב סכות, והיתה דרכו להכריז ולומר: "אלו הם הנזוי סכה שלי!", וכן היה אומר: "הרי הולכים לקבל פני אברהם אבינו, שבא בראש האשפיזין בסכה, ואי אפשר לקבל פניו, כי אם על ידי מצות צדקה וחסד", ולכן אשרי הזוכה לעסק בצדקה וחסד בימים אלו, ואז יטעם טעם אחר במצות סכה.

השמחה הקדושה בימים אלו

ואמר מוהרא"ש ז"ל, שעקר השמחה של ימים אלו, מחמת שכל נשמות ישראל עוסקים בהם במצוות, כי כלם בונים סבות, וקונים את ארבעת המינים, לולב אתרוג הדס וערבה, ומכינים ההכנות לקראת החג, ומרבוי עסק המצוות, אין זמן לחשב מעברות כלל, וכמו דאיתא במדרש (תנחומא אמור), על הפסוק (ויקרא כג, מ): "ולקחתם לכם ביום הראשון וגו', וכי ראשון הוא, הלא ט"ו בחדש הוא? אלא ראשון לחשבון עוונות, עין שם. כי אין זמן לעוונות כלל בימים שבין יום הכפורים לסבות, כי כלם טרודים במצוות, ואשרי הזוכה לבלות ימים אלו בשמחה, ובקדשה וטהרה כראוי.

ומרב דבקותו - יצאו השירים מעצמם

וספר מוהרא"ש ז"ל, שמרן ה'חתם סופר' זי"ע חבר בצעירותו ספר שלם של שירים קדושים, הנקראים בשם "שירת משה", בנויים ומיסדים על השגות עמקות, ועל קבלה אמתית שקבל מרבו הגאון הקדוש רבי נתן אדלר זי"ע, שהיה מקבל גדול כידוע, והעיד בנו של ה"חתם סופר" זי"ע, הגאון הקדוש רבי שמעון סופר זי"ע, שאביו הקדוש, חבר שירים אלו בד' ימים

שיחות מוהר"א ש"ש

שביין יום הכפורים לסכות, כי היה אז בשמחה גדולה ובדבקות עצומה, ומגדל שמחתו ומרב דבקותו, יצאו השירים מעצמם, והמשיך בהם התעוררות והתרגשות עצומה לנשמות ישראל, והוריש להם שירים קדושים לשיר כל השנה כלה.

רבי ברוך ממעזיבזו פוגש את הסמ"ך מ"ם כשהוא עצוב וספר מוהר"א ש"ש ז"ל, שהצדיק הקדוש, הרבי רבי ברוך ממעזיבזו זי"ע, פעם ספר ספור נפלא משלמה המלך, עליו השלום [כי צדיקים זי"ע העידו, שהרבי רבי ברוך זי"ע, היה לו ניצוץ נשמה של שלמה המלך, עליו השלום, ומחמת זה, עבודתו בערב שבת בקריאת שיר השירים, אשר כתב שלמה המלך, עליו השלום, היתה להפליא, ובנעימות ובדבקות יוצאת מן הכלל]. וספר הרבי רבי ברוך זי"ע, שפעם בימי תשרי, פגש שלמה המלך את הסמ"ך מ"ם כשהוא עצוב ושבור מאד, ושאל אותו: "למה אתה כל כך עצוב?" והשיב לו: "איך לא אהיה עצוב, הרי בימי אלול כלם עושים תשובה!" ואחר כך בראש השנה כלם תוקעים בשופר ומערבבין אותי לגמרי [כמו שאומרים חכמינו הקדושים (ראש השנה טז ע"ב): 'למה תוקעין כשהן יושבין וכשהן עומדין וכו'? כדי לערבב השטן]. ואחר כך ביום הכפורים, כלם בדגמת

מלאכים, ואין לי רשות לקטרג עליהם [ונכמו שאמרו (יומא כ' ע"א): 'אין לשטן רשות לקטרג ביום הכפורים'], ואחר כך כלם עוסקים במצוות בד' ימים שבין יום הכפורים לסכות, ולבסוף לוקחים הלילב ואתרוג בחג הסכות ודוקרים אותי ממש [ונכמו שאמרו (מנחות סב ע"א) שלולב הוא כמו 'גירא בעינא דשטנא'], וכי לא אהיה עצוב, כשמענים אותי כל כך? ... לשנה האחרת, פגש שלמה המלך שוב את הסמ"ך מ"ם. אבל להפתעתו היה כבר שרוי בשמחה גדולה, ושאל אותו שלמה המלך: "לשמחה מה זו עושה"? ענה לו הסמ"ך מ"ם: 'כבר נתתי לעצמי עצה, כי היתה אנני גדולה מלאה אתרוגים, שהיתה מובילה אתרוגים לאנשי מדינה פלונית, ועשיתי חור בספינה, ונאבדו כל האתרוגים, והנה מעתה לא יהיה לכלל ישראל אפשרות לקיים את מצות נטילת לולב ומינוי פראוי, וממילא כבר לא יוכלו לענות אותי כמקדם'... והנה בחג הסכות, פגש שלמה המלך שוב את הסמ"ך מ"ם, ושוב היה בעצבות עצומה, ושאל אותו שלמה המלך: "מה קרה לך עכשו"? ענה ואמר לו הסמ"ך מ"ם: 'הנה באיזה דרך הגיע אתרוג אחד לתוך המדינה, וכל היהודים מנער ועד זקן, למאות ולאלפים, עמדו בתור שעות על גבי שעות

שיחות מוהר"א ש"ש

כדי לברך על הלולב והאתרוג ולנענע אותם, ועוד הפעם דקרו אותי לגמרי... הרי רואים את עצם מעלת ימים אלו, שיש בהם כח להחליש את כח הסמ"ך מ"ם, ועצם השמחה הגדולה שיש לנשמות ישראל לקיים מצוות בוראם, ואשרי מי שזוכה לשמח בימים אלו באמת.

עקר השמחה שלנו, לשמח בשמחת התורה

והנה כמו שכלם עוסקים במצוות בימים אלו, ומכינים עצמם לקראת החג הקדוש "זמן שמחתינו", כמו כן צריכים לזכור משמחת התורה הקדושה, ולחטף נקודות של למוד התורה כל כמה שיוכל, כי אין עוד שמחה כשמחת התורה הקדושה. ולכן אף על פי שטרודים מאד בהכנות החג, אף על פי כן יש לכל אחד ואחד לגזל קצת זמן לעסק בתורה, וללמד הלכות החג, וכל השייכים אליו, ובפרט כשכבר נכנס החג הקדוש - חג הסוכות, יש להתעורר מאד לקבע זמנים ללמוד התורה, כי סכות נקרא זמן שמחתינו, ועקר השמחה שלנו הוא ביחד עם התורה הקדושה, וכמו שרואים שהחג מסתיים עם החגים - שמיני עצרת ושמחת תורה, כי זה עקר השמחה שלנו, לשמח בשמחת התורה.

חג השבועות וחג הסכות – אחד הם !

והנה מבאר בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רסו), ששבועות וסכות הם אחד, ומחג הסכות יוצאת התורה, כי התורה יוצאת מבינה, שהיא בחינת אמא, וכמו שכתוב (משלי א, ח) : "אל תטש תורת אִמֶךָ". וכן הסכה הקדושה היא בחינת אמא, וכדאיתא בתקונים (דף ג' ע"א) שסכה היא "אמא דמסככא על בנין" [אמא המסככת על בניה], וזהו (בראשית לג, יז) : ויעקב נסע סכותה ויבן לו בית, ראשי תבות סוון, שאז הוא זמן מתן תורה, עין שם כל זאת בדברי רבנו ז"ל.

והיוצא מדברי רבנו ז"ל לעובדא ולמעשה, שדיקא מחג הסכות צריכין לקבל התעוררות גדולה ללמוד התורה, ולהתעורר מצל הסכה, צלא דמהימנותא, לשבת בצל התורה, ולהגות בה בחשק חדש, והוא מצוה גדולה להתעורר בלמוד התורה בחג הסכות, ולקבע לעצמו שעורי תורה בימי החג. ואשרי מי שבונה לעצמו "בי"ת" בחג הסכות, שלומד בכלי ירושלמי תוספתא, ראשי תבות בי"ת, של מסכת סכה, כי אז מקים כפשוטו, ויעקב נסע

סכותה, "ויבן לו ביה"ת" ויש לו בית ברוחניות, וזה גם יביא לו שפע בבית בגשמיות, ולא יחסר לו שום דבר כלל¹.

לתורה הקדושה יש את התכונה של המן שטועמים בו כל הטעמים והנה עצם הטעם הנפלא, והתענוג העליון, שיש למי שזוכה ללמודים אלו, אי אפשר לתאר ולשער כלל, כי יש בזה כל הטעמים שבעולם, ובדיוק כמו שנאמר על המן, שהיה לו כל הטעמים שבעולם, ואיזה טעם שרצו לטעם, טעמו בו, אבל אחד שהיה טפוש, ולא רצה לטעם בו שום טעם, נשאר חסר וריק מכל, והאם יש כסילות כזאת? הרי אתה יכול לטעם כל טעם שאתה רוצה, ולמה אין אתה רוצה? וכן הוא בלמוד תורה הקדושה, שהוא ענין אחד עם המן, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (מכילתא בשלח): 'לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן', שמי שרוצה לטעם בו איזה טעם שיהיה, יצליח לטעם את הטעם ההוא שרוצה בו.

¹ ואגב, ספר אז מוה"רא"ש ז"ל, שכך נהג הוא בעצמו כמה וכמה שנים, שלמד עם אחד מן התלמידים בחג הסכות, בבלי ירושלמי ותוספתא של מסכת סכה, ובנו לעצמם ביה"ת קדוש מן המסכת הקדושה השיכת אל חג הסכות.

מעשה נפלא מהחפץ חיים בענין מתיקות התורה הקדושה

וספר מוהרא"ש ז"ל, שהגאון הגדול רבי שמעון שוואב זצ"ל, ראש קהלת האשכנזים שבשכונת "ווישינגטון-הייטס" בניו-יורק, נסע בבחירתו מארצות הברית אל ישיבת "מיר" שבפולין ללמד תורה, ובדרך חזרתו הביתה, החליט לנסע דרך העיר ראדין לקבל את פני מרן ה'חפץ חיים' זי"ע, ולבקש ברכתו. והנה אצל ה'חפץ חיים' ז"ל היתה חשיבות גדולה כשראה בחור מתמיד בתורה, ובפרט שנסע במסירות נפש ממדינת אמריקה למדינת ארופה ללמד תורה, ולכן קרב אותו מאד, ובקש אותו שיתאכסן אצלו בשבת. וכיון שהיתה אז שבת שירה, שקורין בה פרשת בשלח, ובתוכה נכללת 'פרשת המן', על כן במהלך סעודת שבת קדש דבר ה'חפץ חיים' ז"ל מענין המן, ונשק אצבעותיו בדרך אהבה וחבה גדולה, וענה ואמר בדרך התפעלות: - מן, מן, איזה טעם נפלא היה למן! הרי היו יכולים לטעם בו את כל הטעמים שבעולם... והנה ר' שמעון ישב אז אצל השלחן, והיה בחור סקרן, ומלא לבו לשאול את ה'חפץ חיים' ז"ל: "ומה אם אחד לא רצה לטעם שום טעם במן, איזה טעם היה לו?" ענה ואמר לו ה'חפץ חיים' ז"ל: 'הנה תראה בענין למוד התורה, שגם התורה יש לה כל הטעמים שבעולם, פשוט רמז דרוש סוד, אחד אוהב

פּלפּול, וְאַחַד אוֹהֵב דְרוּשׁ, וְאַחַד אוֹהֵב לְחַדֵּשׁ חֲדוּשִׁים, וְהַפֶּךְ בָּהּ
וְהַפֶּךְ בָּהּ דְכוּלָּא בָּהּ, וְשׁוֹב נֶשֶׁק הַ"חֶפֶץ חַיִּים" ז"ל אֶצְבְּעוֹתָיו
בְּדֶרֶךְ אֶהְבָּה וְחִבָּה, וְאָמַר בְּדֶרֶךְ הַתַּפְעֵלוֹת: תּוֹרָה, תּוֹרָה... אֵיזָה
טַעַם נִפְלָא יֵשׁ לְתוֹרָה! אָבֵל רָאָה נָא אֵיךְ שֵׁישׁ כַּמָּה אֲנָשִׁים, וְגַם
בְּחוּרִים בִּישִׁיבָה, שְׂמִסְתּוֹכְבִים בְּלֹא כְלוּם, וְאֵין לוֹמְדִים כָּלֵל,
וּמְבַלִּים הַזְמַן בְּהֶבֶל וְרִיק, וּמָה נוֹכַח לְהַגִּיד לָהֶם? הֲנֵה יֵשׁ טַעַם
בְּתוֹרָה, וְיִכּוּלִים לְטַעַם בָּהּ כָּל הַטַּעַמִּים שְׂבָעוּלָם, אָבֵל הֵם לֹא
טוֹעַמִים כְּלוּם... וּבְזָה כָּכָר הַבֵּין ר' שְׂמַעוֹן אֶת הַתְּשׁוּבָה עַל
שְׂאֵלָתוֹ, שְׂמִי שְׂאֵין לוֹ שְׂכָל - הָרִי לֹא טוֹעַם כְּלוּם, וּמִפְסִיד כָּל
הַטַּעַמִּים הַנִּפְלְאִים שֶׁהֵיָה יְכוּל לְטַעַם בּוֹ, מַה-שְׂאֵין-בֶּן הַמְּשִׁכִּיל
הַמְּבִיֵן, מִתְעַנֵּג בְּמַה שֵׁישׁ בִּידוֹ, וְטוֹעַם בָּהּ כָּל הַטַּעַמִּים שְׂבָעוּלָם,
וְעַל כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂאֵינוֹ בְּטָלָן, וּמְבַלָּה יָמִים קְדוּשִׁים אֵלּוֹ בְּשִׂמְחַת
הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, כִּי אִזּוֹ יִזְכֶּה לְטַעַם טַעַם אֲמַתִּי שֶׁל "זְמַן
שְׂמִחַתֵּינוּ", שֶׁהוּא שְׂמִחַת הַתּוֹרָה, וְיִחְיֶה חַיִּים טוֹבִים וּמְתוֹקִים
בְּזָה וּבְכָּא לְנִצָּח, אֲשֶׁרִי לוֹ וְאֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ.

נתן לקבל את הגליון מדי שבוע באמצעות הדוא"ל

breslovinternational@gmail.com